

Stationsparken 1
7160 Tørring
T: 79755000

Klima, Miljø og Byg
T: +45 7975 5590
Mail: Landskab@Hedensted.dk

Sagsnr. 01.03.03-P19-916702-25

25.9.2025

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinje til cykelsti

Vedrørende: Ejendommen matrikelnummer 7000A HAGE BY, HAMMER of-fentligt vejareal – Primærrute 13

Afgørelse

Der gives hermed dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen, omkring fortidsmindet med fredningsnummer 280965, til etablering af cykelsti, trug og vejrabat.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. at projektet anlægges som angivet i det indsendte ansøgningsmateriale.
2. at Vejlemuseerne skal kontaktes, før arbejdet påbegyndes og ved fund af arkæologiske levn.

Offentliggørelse

Afgørelsen vil så vidt muligt blive offentliggjort **torsdag den 25. september 2025** ved annoncering på [Hedensted Kommunes hjemmeside](#).

Gul pil peger på den fredede rundhøj, som kaster beskyttelseslinje ind over Viborg Hovedvej, hvor der søges om etablering af cykelsti - luftfoto fra 2025.

Sagsfremstilling

Ansøgningen

Vejdirektoratet søger om dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 18, vedrørende fortidsmindebeskyttelseslinje, til etablering af en cirka 2,4 km lang cykelsti langs Viborg Hovedvej, afgrænset mellem krydset Firhøjvej/Hammervej og Sandvadvej inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen for fortidsminde af en rundhøj med fredningsnummer 280965, beliggende vest for Viborg Hovedvej ved Sandvad.

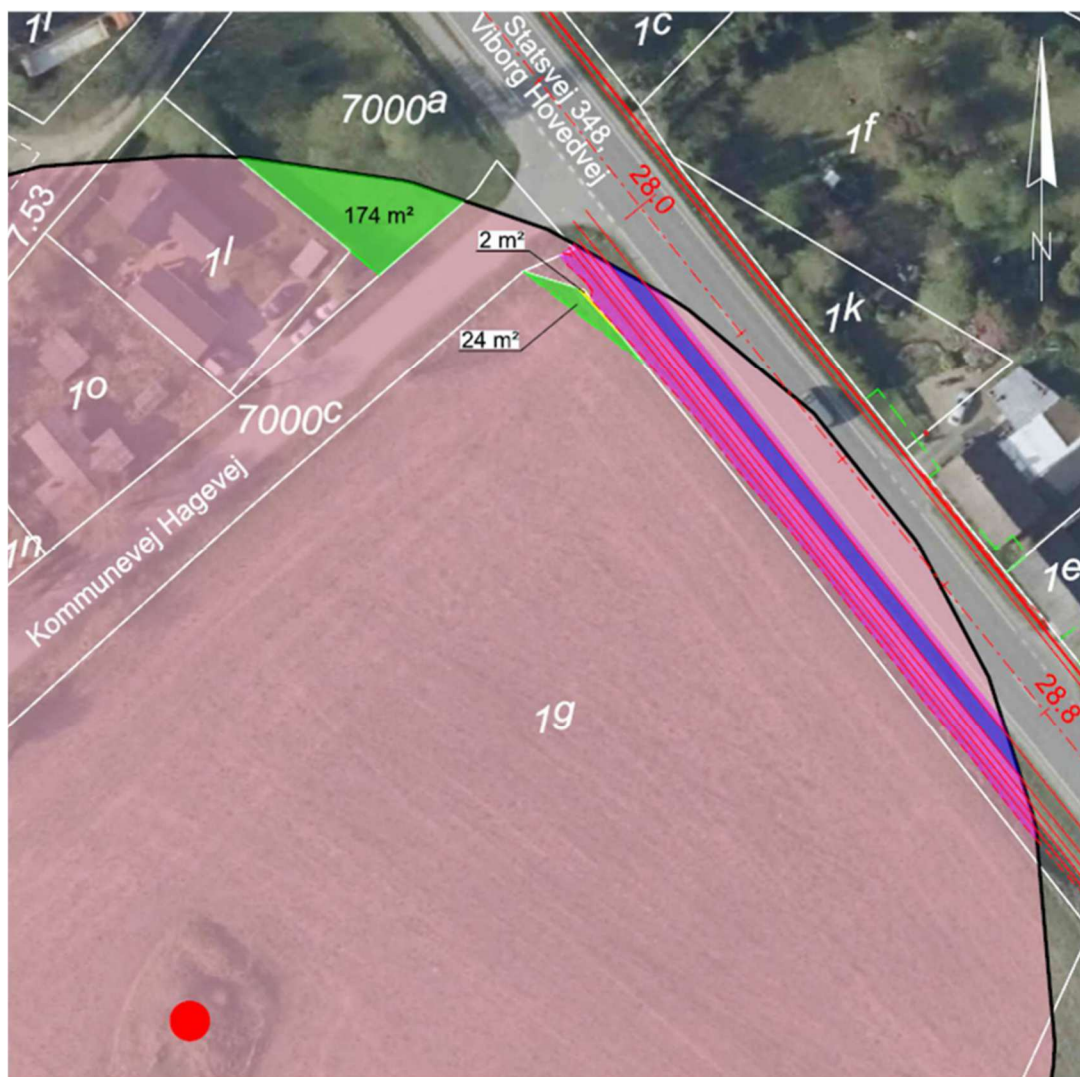
Strækningen for cykelstiprojektet langs Viborg Hovedvej, afgrænset mellem krydset Firhøjvej/Hammervej og Sandvadvej vist med gul stiplede linje på luftfoto fra 2025

Projektbeskrivelse

Der er i 2024 besluttet af forligskredsen til Infrastrukturplanen 2035 af 2021, at afsætte midler til fem cykelstiprojekter, der skal give mere tryghed og bedre fremkommelighed for cyklister langs statsvejene.

Et af de fem projekter er etablering af cykelstien mellem Tørring og Sandvad.

Cykelstierne etableres som enkeltrettede stier i begge vejsider og vil lukke et hul i stinet på rute 13 (Viborg Hovedlandevej). Strækningen skal tillige gøre det mere attraktivt at cykle mellem Tørring og Nørre Snede. Strækningen er samtidig en del af korridor-netværket for supercykelstier i Region Midtjylland. Udvidelsen af vejen er i konflikt med beskyttelseszone til rundhøj, og der søges derfor om dispensation til midlertidige og permanente indgreb inden for beskyttelseszone til rundhøj.

Ansøgers indsendte figur 1, som viser placeringen af den ansøgte cykelsti i forhold til det fredede fortidsminde og beskyttelseszone Påvirkning af fortidsmindebeskyttelseslinjen for fortidsminde nummer 280965.

Projektet etableres hovedsageligt inden for eksisterende vejmatrikel (litra 7000a). Cirka 255 kvadratmeter er eksisterende vej, Viborg Hovedvej, og cirka 680 kvadratmeter er trug og vejrabat.

Ansøgers indsendte figur 1 (ovenfor) viser, at der inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen etableres asfalteret cykelsti på cirka 150 kvadratmeter og ny trug og vejrabat på cirka 530 kvadratmeter, det lyserøde areal. Vejmatrakens (litra 7000a) samlede areal inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen er cirka 865 kvadratmeter. De cirka 680 kvadratmeter af projektet ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen (lyserød, blå og gul markering på figur 1) og 198 kvadratmeter vil blive påvirket midlertidigt, heraf 174 kvadratmeter til materialedepot (grøn markering på figur 1). Dette areal retableres efterfølgende.

Ansøgers indsendte foto af Rundhøjen set fra vejen.

Administrationens vurdering

Efter naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, må der ikke foretages ændring i tilstanden af arealer inden for 100 meter fra fortidsminder (fortidsmindebeskyttelseslinjen), som er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende.

Naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 1, er en forbudsbestemmelse, der suppleres af en række undtagelser i stk. 2 og stk. 3.

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Kommunen kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra forbuddet mod tilstandsændringer, jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2. I overensstemmelse med bestemmelsens ordlyd er praksis meget restriktiv.

I sagen skal der foretages en konkret vurdering af, om formålet med det ansøgte er så væsentligt, at den generelle beskyttelsesinteresse og hensynet til sikring af de arkæologiske lag bør vige, og en konkret vurdering af det ansøgte påvirkning af det beskyttede fortidsminde.

Efter praksis har det også betydning, om en dispensation kan medføre præcedens i strid med formålet med forbuddet. I vurderingen af den enkelte sag indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning en dispensation kan få for fremtidige sager. Hvis der meddeles dispensation, skal andre lignende sager som udgangspunkt behandles på samme måde. Efter praksis vejer den generelle beskyttelsesinteresse tungt, uanset at den enkelte sag kan have begrænset betydning.

Høring

Det ansøgte har været i høring hos parter og høringsberettigede i 14 dage og i høringsperioden er der ikke modtaget bemærkninger til sagen.

Fortidsmindet

Hage

Administrative oplysninger

Ansvarligt museum
VejleMuseerne

Kommune
Hedensted

Sted- og lokalitetsnr.
160602-26

Fredningsnr.
280965

Fredningsstatus
Fredet 1937 eller senere

Anlæg og datering

Rundhøj, Oldtid (dateret 250000 f.Kr. - 1066 e.Kr.)

Fredningstekst

Høj, 3 x 15 m. Top noget ujævn. Et hus, nu forfaldent, bygget ind i nordsiden. Lyngklædt.

Undersøgelsehistorie

1877	Museal berejsning
Nationalmuseet, Danske Afd., Danmarks Oldtid
<i>Mod N. 4 mindre overpløjede Høje [sb. 25-28].</i>
1951	Museal berejsning
Nationalmuseet, Danske Afd., Danmarks Oldtid
<i>Høj. 3 x 15 m. Top noget ujævn. Et hus nu forfaldent, bygget ind i nordsiden. Lyngklædt.</i>
1951	Tinglysning
Nationalmuseet, Danske Afd., Danmarks Oldtid
2008	Periodisk tilsyn med fredede lokaliteter
Moesgård Museum
2013	Periodisk tilsyn med fredede lokaliteter
Moesgård Museum
<i>Højen er bevokset med græs og lyng. Højen har været frahegnet, men hegnet er gået i stykker. Synlig fra offentlig vej.</i>

Udklip fra Slots- og Kulturstyrelsens "FUND OG FORTIDSMINDER"

Terrænet

Terrænets beskaffenhed ses på udklip af Hillshade kort med højdekurver og kote angivelser (GeoDK-kurver 2022)

Terrænet omkring rundhøjen og til den ansøgte cykelsti falder med omkring 5 meter over en strækning på cirka 90 meter. Rundhøjens højeste punkt ligger i cirka kote 95.5 og foden i cirka i kote 93. Terrænet skråner herfra ned mod vejen, hvor der er søgt om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til etablering af cykelsti, til omkring kote 88. Det vil sige, at cykelstien vil komme til at ligge henholdsvis cirka 5 og 7,5 meter lavere i terrænet end rundhøjens fod og top.

Vurdering

Det ansøgte projekt er af samfundsinteresse og vil styrke og fremtidssikre infrastrukturen for cyklister mellem Tørring og Sandvad. Sikker infrastruktur for bløde trafikanter prioriteres højt.

Hedensted Kommunes samlede vurdering er, at der kan meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til etablering af enkeltrettet cykelsti langs rute 13 (Viborg Hovedlandevej). Der gøres derved undtagelse fra bestemmelsen i §18, jf. § 65, stk. 1, idet det vurderes, at etablering af cykelsti, som ansøgt, ikke påvirker den generelle betydning af fortidsmindet i landskabsbilledet eller indsyn til og udsyn fra fortidsmindet. Derudover sikres de arkæologiske lag i området omkring fortidsmindet gennem de i afgørelsen stillede vilkår.

Der er i vurderingen lagt vægt på, at den ansøgte cykelsti er placeret væsentlig lavere (5 meter) i terrænet end den fredede rundhøj og i udkanten af beskyttelseszonen, omkring

85 meter fra rundhøjens fod. Der er lagt særlig vægt på, at det ansøgte er af væsentlig samfundsinteresse.

Hedensted Kommune har på den baggrund vurderet, at det ansøgte er i overensstemmelse med formålet med naturbeskyttelsesloven og de hensyn der skal varetages inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Lovgivning

Dispensationen meddeles efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1 (LBK nr 927 af 28. juni 2024).

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet og bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Andre tilladelser

Projektet kan kræve andre tilladelser og godkendelser, som skal søges særskilt. Det er ejers ansvar at søge de nødvendige tilladelser/godkendelser.

Hvis det ønskes bekræftet, at dispensationen ikke er blevet påklaget, kan vi kontaktes, når klagefristen er udløbet.

I øvrigt

Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, hvis det berører fortidsmindet ifølge museumslovens § 27 stk. 2. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum – i dette tilfælde Vejle Museum.

Bygherre har mulighed for at bede det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse forud for anlægsarbejdets opstart jf. museumslovens § 25.

Med venlig hilsen

Camilla Lenbroch Hansen
Landskabssagsbehandler

Kopi af afgørelsen er sendt til følgende organisationer:

Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening Hedensted
Friluftsrådet
Glud Museum
VejleMuseerne
Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Danmarks Kulturarvs Forening

Klagevejledning

Klageregler

Borgere, virksomheder og organisationer kan påklage afgørelser truffet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 78.

Hvis du vil klage over denne dispensation

Hvis du vil klage over denne afgørelse, om dispensation i henhold til naturbeskyttelsesloven, som er truffet af Hedensted Kommune, skal du indgive klagen til *Miljø- og Fødevareklagenævnet* som du finder på [Nævnenes Hus klageportal](#). Her skal du logge ind med MitId/Nem-Id-Erhverv. På Nævnenes Hus klageportal kan du også finde vejledning til hvordan du klager. Når du klager, skal du betale et gebyr. Klagen bliver først sendt videre til behandling, når gebyret er betalt.

Du kan finde mere information om din ret til at klage på [Borger.dk](#). Klagen sendes via Klageportalen til Hedensted Kommune.

Klagefrist

Klage skal ske inden for 4 uger fra annoncering på kommunens hjemmeside.

Fritagelse for at bruge Klageportalen

Fritagelse for at bruge Klageportalen skal sendes med en begrundet anmodning til kommunen, senest samtidig med klagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen imødekommes.

Domstolsafgørelse

Hvis du vil have Planklagenævnets afgørelse behandlet af en domstol, skal dette ske inden 6 måneder efter, at deres afgørelse er meddelt.